

ZDENA
SALIVAROVÁ
a JOSEF
ŠKVORECKÝ

SPISY JOSEFA ŠKVORECKÉHO

Krátke
setkání,
s vraždou

IVO ŽELEZNÝ

SPISY JOSEFA ŠKVORECKÉHO

**ZDENA SALIVAROVÁ
a JOSEF ŠKVORECKÝ**

**KRÁTKÉ SETKÁNÍ,
S VRAŽDOU**

1999

**IVO ŽELEZNÝ
PRAHA**

Copyright © Zdena Salivarová-Škvorecká
Josef Škvorecký, 1999

KAPITOLA PRVNÍ

v níž Tony Lomnický vypráví o zvláštních poměrech své rodiny a telefonicky se ohlásí dvě návštěvnice

V sobotu mě vzbudilo téměř nelidské vřeštění Nikolky Datlové. Jako každý znal jsem různé děti svých známých, které dovedly vřeštět jak příslovečný pavián, Nikolka však v této nikde nezaregistrované disciplíně musela překonávat světové rekordy. Ačkoliv náš dům je na torontské poměry solidní cihlová stavba z konce století, všiml jsem si, že pod vlivem Nikolčiniých decibelů se rozechvěla ramena větrníku nade mnou na stropě v ložnici.

Už svítalo. Pohlédl jsem na svou ženu Anku vedle na posteli a viděl jsem, že má oči sice zavřené, ale chvějou se jí víčka. Nikolka ji tedy vrací do stavu bdělosti, protože nebyt jejího vřeštění, které nyní přešlo do ječivé fistulky signalizující hysterický záchvat, Anka by spala nejmíň do devíti. Byla sobota.

Vstal jsem, políbil svou ženu na čelo a zdvořile se zeptal:

„Budete si přát snídani do postele, paní hraběnko?“

Anka otevřela oči, zamžourala, protáhla se a formálním hlasem mi odpověděla:

„Jak se můžete tak hloupě ptát, Jamesi. Je přece sobota. Paní Hornová přijde až v půl dvanácté.“

Kadeřnictví bylo už tak zavedené, že si Anka v sobotu vředycky přispala a svoje nejmávanější zákaznice objednávala na později. S Martou byl problém – v ten den nebyla školka a já rezolutně prohlásil, že dvě holčičky nezvládnou. V podniku tedy od devíti pracovaly jenom dvě zaměstnankyně, Sally a Mária, a paní šéfová chodila až na jedenáctou.

Políbil jsem Anku na ústa, navlíkl jsem na sebe župan a šel jsem dolů do kuchyně.

Totíž: Anka je skutečně hraběnka – ze Zhoře a na Klinštejně – a já, kromě toho, že jsem MUDr. Antonín Lomnický, měl bych – nebýt ovšem pádu Rakouska a historického vývoje po té události – podobný titul: hrabě Lomnický z Lomnic. Naše, na rozdíl od Nikolky, tichá a poslušná dcera Lucinka byla by, nebýt výše zmíněných okolností, komtesa Lucie z Lomnic a Zhoře. Takto je to Lucka Lomnická, moje žena je Anka Lomnická, kadeřnice a majitelka úspěšného salonu krásy, jak se v Kanadě říká oficínám, na rohu Yonge a St. Clair. Já jsem odborný zubní lékař neboli, jak se v Kanadě méně honosně říká, dentista, s licencií, kterou jsem si, na rozdíl od většiny českých zubařů, co přistáli na těchto březích v roce 1968, vydobyl na první pokus.

Mimoto je Anka moje sestřenice. To není výsledek snahy o udržení modré krve v rodině, i když moji i její rodiče náš snatek velice uvítali. Anka se mi prostě líbila, až jsem se do ní zamiloval, a ona tvrdí, že z její strany to bylo taky tak. Znali jsme se od malička, neboť rodiny, jako jsou naše a jiné podobné, se spolu stýkaly za časů, kdy jsme se na křestní nebo oddací list mohli podepisovat plným jménem s veškerými predikáty, a také v dobách pozdějších, kdy jsme to měli zakázané. A pokud vím, stýkají se v Čechách dodnes. V Kanadě je nás českých aristos strašně málo – až na pár vzdálených německých příbuzných –, takže se tolik nescházíme. Občas zveme na večeři vzdálenou tetičku Hubertu von Rahn a jejího veselého muže, která prvním sňatkem s pouhým freierherrem v očích její babičky kněžny von Krummen hluboce klesla. Navíc babička nesouhlasila s freierherrovou zálibou, jež byla dle jejího mínění nebezpečná přes přípustnou míru. Záliba, zprvu pěstovaná v jakémsi spolku aviatiků, ho nakonec za války přivedla do řad Göringovy Luftwaffe, kde se stal stíhacím esem. Jenže když se Freiherr von Kürsten nezabil pádem z nebes, nýbrž se zapletl do nepovedeného atentátu na fýrera, takže zesnul tomu odpovídajícím způsobem, babička se smířila s mesaliancí své dcery a vybavila ji dostatečnými prostředky, aby po válce mohla emigrovat do Kanady

a tam na freiherra zapomněla. To se stalo a tetička se vbrzku dopustila další mesaliance. Její druhý manžel je úspěšný psychiatr, ale taky je to černoch. Sice tvrdí, že nějaký jeho praotec byl v Africe králem, jenže rodokmen nemá, takže pochybuju, že by babičku byl sňatek s následníkem trůnu bez trůnu a rodokmenu potěšil. Naštěstí se mezitím odebrala na pravdu boží.

U některých členů svého rozvětveného příbuzenstva jsem upadl v politické podezření, protože mě po únoru 1948 z medicíny nevyhodili. Studovalo nás tam v té době asi šest a vyloučili všechny, komtesu Czernínovou navíc i proto, že si lakovala nehty na růžovo.

I mě pozvali před komisi. Seděl v ní můj starý známý René Aueršperk, jenž vstoupil do Strany ještě za války, i když za pět minut dvanáct, a kterého si partaj chovala jako kolaboranti příslovečného Žida za přepážkou v koupelně. René byl literárně nadán a ze všech sil se snažil: jeho jméno se objevovalo téměř denně pod články ve stranickém tisku, jež udávaly tón marxistického psaní lidojedského směru. Sotva jsem ho spatřil, řekl jsem si v duchu: „Sbohem, medicíno!“

Komisi předsedal absolvent dělnické přípravy, který se podobal Spejblovi a za svůj skvělý třídní původ nemohl. Později jsem se dozvěděl, že na medicínu vůbec nechtěl, neboť ho jednak nezajímala, jednak neměl na učení hlavu, ale dali mu to jako stranický úkol. Tento Spejbl – jmenoval se Horák – nebyl ve funkci předsedy vyhazovací komise ve své kůži, neustále si otíral zpoceně čelo červeným kapesníkem, jaký jsem jinak viděl jen u Kecala v Prodané nevěstě, a když mě oslovil, díval se mi přes hlavu z okna na dvůr a zdálo se mi, že se začervenál. A hned se dopustil chyby:

„Soudru-“ řekl, zarazil se a pokračoval: „Kolego, jistě pochopíš, že na naší fakultě nemůžeš už nadále studovat, ale můžeš nám být užitečnější třeba v zemědělství. Jako osoba buržoazního původu –“ a tu mě osvítil Duch svatý a já soudruhu Spejblovi skočil do řeči:

„Ale já nejsem buržoazního původu, kolego!“ pravil jsem jakoby udiveně.

„Né?“ podivil se Horák, mou odpovědí vyvedený z míry. „Dyk tady stojíš –“ a začal zmateně šustit papíry před sebou. V jeho světě osoba, která nebyla buržoazního původu, musela být původu třídního, anebo židovského. Pohlédl na mě od ležster, ale na Žida jsem asi nevypadal, takže se vrátil k šustění papíry a znovu si otřel čelo červeným kapesníkem.

Čekal jsem, že teď zasáhne hrabě Aueršperk, ten však mlčel a nasadil obličej Mony Lisy. Pohlédl jsem na třetího člena komise, chlápka s brýlemi, jež jsem odhadl na osmnáct dioptrií. Měl uhrovitý obličej a nos jako rudou bambuli. Tvářil se taky jako ta slavná malba a neříkal nic. Horák stále šustil papíry, nic v nich však nenacházel, tak jsem mu pomohl:

„Já jsem původu aristokratického, kolego,“ pravil jsem pořád jako udiveně. „Ne buržoazního.“

Horák zašilhal po Aueršperkovi, ten se však chtěl vyhnout třídnímu hodnocení, neboť by je někdy v příhodné chvíli mohli vztáhnout i na něho, a setrval ve své masce. Horák tedy pohlédl na chlápka s nosem jak bambule, ale ani v něm nenašel podporu. Zrudl ještě víc a vyřešil situaci tím, že mě zdvořile požádal, abych se z místnosti vzdálil. Tedy jsem se vzdálil.

Asi za dvě hodiny vzkázal po chlápku s osmnácti dioptriemi, že proti mému pokračování ve studiu medicíny nejsou námitky. Stal jsem se tedy posléze zubařem, oženil se s Ankou, která tou dobou byla už vyučenou kadeřnicí, a protože do jejich podniku – Hygie, n. p. – chodila se krášlit nová aristokracie včetně prvních dam (tehdy se jim ovšem tak neříkalo), bylo to kadeřnictví nepostradatelné a Anka nepostradatelná v něm. Nejen proto, že měla pro ondulování vlasů mimořádný talent, ale také ji tam zahlédl ministr Kopecký, provázející manželku, a jal se ji zvat na soukromá filmová promítání amerických filmů do Valdštejnského paláce. Díky ministerské konexi jsem i já jednak zhlédl všemožné americké novinky, v kinech tehdy nedostupné, jednak mi dali umístěnku do zubního střediska na Malé Straně.

S chlápkiem s dioptriemi jsem se nakonec skamarádil,

neboť bydlel na Malé Straně a přišel si ke mně dát spravit chrup. Ukázalo se, že je to idealista, do Strany vstoupil v roce 1943, když mu gestapo popravilo otce, hned po válce začal mít ideové pochyby, když viděl, kdo všechno se stává soudruhem, a nakonec ho ze spolku vyhodili pro trockismus. V mé komisi tenkrát dokonale zamotal hlavu předsedajícimu Horákovi přednáškou o zvláštním postavení aristokracie v naší dnešní dichotomní společnosti, a že stojíc mimo její třídní strukturu, je neškodná. Aueršperk opět mlčel. Správně odhadl, že by pro něho jako pro bývalého hraběte z Auerbachu nebylo radno zaplétat se do ideologických debat s marxisticky honěným MUC Švábem. MUDr. Švábovi jsem po letech ošetření chrupu nedokončil, neboť ho zatkli. Zuby mu dodělal nějaký vězeňský doktor, a teprve po deseti letech, když ho pustili, mohl jsem mu je dát do pořádku. Byla to fuška.

Předseda Horák nějak – řekl bych, že po stranické linii – medicínu dostudoval, ale nepraktikoval ji. Stal se administrativním ředitelem nemocnice v Krči a potom pokračoval v ředitelské kariéře na jiných ústavech, které nakonec už neměly s medicínou nic společného. V roce všeobecného pomínutí se přidal k Dubčekovi a skončil jako noční hlídač v Ústředních skladech ČKD. Tam ho zavraždili nějaký nikdy nevyptávaní zloději.

Sešel jsem tedy do kuchyně, kde už seděla Marta s Nikolou, již konečně zacpala ústa potravou zvanou – podle krabice na stole – Choco. Přítomnost tohoto dobrého skutku pod naší střešou už mě silně dráždila. S Ankou jsme se několikrát pohádali a jednou, když jsem jí vmetl do očí, že přece dobře zná hlubokou pravdu naší doby, podle níž každý dobrý skutek musí být po zásluze potrestán, chtěla ode mne odejít a uchýlit se do rozsáhlého domu tetičky Huberty von Rahn, nyní White. Naštěstí byl Dr. White na nějaké konferenci v Evropě, vzal s sebou manželku a dům byl pod četnými zámky.

V Kanadě totiž buď byla bytová krize, nebo Marta Datlová

měla na bydlení nároky německých poadenauerovských zbohatlíků. Anna ji na odpoledne často uvolňovala z práce, aby šla hledat byt. Jestli jej skutečně hledala nebo dělala něco jiného, nevím. Fakt je, že až dosud nic vhodného nenašla. Bydlela u nás v suterénu už tři měsíce, a protože tam byla z nějakých důvodů výborná akustika, Nikolčiny zvukové projevy nám poznamenávaly ve dne klid, v noci spánek.

Zeptal jsem se:

„Co budete dnes dělat?“

„Nebojte se, pane doktor, tady smrdět nebudem,“ pravila Marta. „Je hezky, pudem do zoologický, a dyž nebude pršet, tak na Masaryktown a tam se budem flákat až do tomboly.“

„Takže se uvidíme až večer?“

„Jo. V Masaryktownu.“

Masaryktown byl rozsáhlý pozemek zakoupený předválečnými emigranty na spekulaci, která se vyplatila. V době koupě byla Scarborough osada daleko na severovýchod od Toronta a pozemky se tam prodávaly po pár dolarech za hektar. Poválečný boom udělal z osady předměstí velkého Toronta a za těch pár dolarů by tam dnes člověk mohl koupit snad jen hlínu do květináče.

Podnikavci z české komunity, sdružení ve spolku s klamně akademickým názvem Masaryk Memorial Institute, vybudovali na rozsáhlém pozemku kapli v přírodě, sloužící – dávno před ekumenickým hnutím – všem náboženstvím v komunitě zastoupeným. Vedle kaple sokolské hřiště na prostná a několik plácků na volejbal, plavecký bazén a chatičky pro letní skautský tábor, kde se české děti místo shánění bobříků odvahy učily s nevalným výsledkem česky. Větší část zbylých pozemků prodali scarboroughskému golfovému klubu za obnos Masaryk Memorial Institutem přísně tajený, začali vydávat český čtrnáctideník a uvažovali o postavení pomníku prezidentu Masarykovi. Místo toho postavili rozsáhlou hospodu, kde se jednou týdně hrálo bingo a občas se tam pořádaly tancovačky s tombolou. Když do Kanady přišli první uprchlíci před komunismem, počali uvažovat o postavení pomníku obětem komunismu, a protože hospodu už měli, pomník se uskutečnil.

Ten večer byla na Masaryktownu tombola a museli jsme se tam objevit. Bude tam většina Ančinyých zákaznic i většina mých pacientů, takže nepřijít bylo by jak společenské, tak obchodní *faux pas*. Nebyl jsem tím zrovna nadšený, tím spíš, že Marta se tam chystala taky.

Nechtělo se mi konverzovat s tou osobou, jejíž holčička ráda skákala do řeči, a tomu nezabránilo ani Choco. Schoval jsem se tedy za noviny a naslouchal jsem, co se za tou papírovou ochranou děje. Nikolka tam zřejmě dojedla, rozječela se z důvodu mně neznámého, pak její jakot slábnul a já odhadl, že jdou do basementu. To se mi vbrzku potvrdilo, neboť řev opět zesílil a začal znít dutě. Ozýval se i Martin pronikavý hlas, potom plácnutí, Nikolčin řev se rozduňl ještě víc a já najednou za sebou uslyšel sladký hlásek:

„Dobrejtro, tati!“

Obrátil jsem se a tam stálo naše dítě doslova jako obrázek. Lucinka měla husté zlaté vlásy, hnědé oči, růžovou pusou, která naznačovala, že až ji takové věci začnou zajímat, budeme s ní mít potíže. Zatím však to byl andílek. Kolega genetik profesor Philip ji dokonce jednou předváděl svému semináři na zdejší univerzitě jako ukázkou, jak generace příbuzenských sňatků mezi aristos, jež v populárním povědomí vedou ke vzniku pyskatých Habsburků a hemofilických carevičů, mohou též vést ke vzniku andílků jako naše Lucinka.

A Lucinka měla i andělské vlastnosti: byla pravým opakem rozeřvané a agresivní Nikolky – hodná, poslušná, mírná, usměvavá atd. Kupodivu se z nich staly velké kamarádky. Naštěstí – nebo taky naneštěstí – vzájemný vliv na sebe neměly.

Políbil jsem dcerušku na čelo, Lucinka vylezla na svou židli a řekla:

„Nicolka zase ječí. Říkala jsem jí, že nemá ječet, a ona mi dala facku!“

„Lucinko!“ zvolal jsem. „A vrátilas ji?“

Lucinka zavrtěla zlatými kadeřemi.

„Ne. Já ji mám ráda.“

Tak to byla naše Lucinka. Pustila se rovněž do potravy zvané Choco a hlas z podzemí konečně ustal. Za chvíli

se objevila Marta s Nikolkou, jež měla pusou zacpanou tentokrát velkou tyčinkou Marsbarem.

Vtom zazvonil telefon. Odešel jsem k němu do obýváku, takže jsem neviděl, co se děje v kuchyni.

„Dr. Lomnický.“

„Prosím vás,“ ozval se tichounce ženský hlas. „Já bych – prosím vás, jste si jistě, že nejste odposlouchávané?“

„Jsem tu sám. Moje žena ještě spí.“

„Tak to nemyslím. Já myslím, jestli vás neodposlouchává – no však víte!“

Nevěděl jsem, až za chvíli mi to došlo.

„Dáma je z Prahy?“ zeptal jsem se. A hlasem, jaký jsem používal na pacientky trpící strachem z injekční jehly do dásně, jsem pravil: „Nebojte se. To se tu nedělá.“

Neznámá chvíli mlčela, pak zabroukala:

„No – když to říkáte vy, pane doktore – ale nikomu neprozradte, že jsem volala!“

„Čestné slovo! Mimoto ani nevím, jak se jmenujete.“

„Já – já –“ pravila neznámá z Prahy váhavě, „jsem kamarádka s vaší ženou – s Ankou. Ale dyž eště spí –“

„Vzbudím ji, je už stejně pozdě. A co jí mám říct, kdo volá?“

„Veronika. To stačí.“

Položil jsem sluchátko a šel jsem do kuchyně. Seděla tam už jen slzící Lucinka.

„Co se stalo, drahoušku?“

„Nikolka na mě vyplázla jazyk, když odcházely!“

„Tak až přijdou, vyplázni ho ty na Nikolku,“ poradil jsem dceři, ačkoliv jsem věděl, že takovou věc Lucinka nikdy neudělá, a vyběhl jsem do ložnice.

Následující půlhodinu jsem strávil v kuchyni s Lucinkou, které jsem musel pomáhat luštit křížovku v místních českých novinách Nový domov. Ač pouhých pět let stará, uměla číst. Z obýváku zněl nadšený hlas mé ženy, jež se na telefonu vybavovala s Veronikou z Prahy. Matně jsem si vzpomínal, že nějaká Veronika tam v družině Ančinych kamarádek existovala, ale jenom matně.

„Co je to anglicky psek na šest písmen?“ zeptala se Lucinka.

„Co je to *česky* psek na šest písmen?“

Trvalo nám půl hodiny, než jsme zjistili, že „psek“ je český tisková chyba a anglicky se to řekne „doggie“.

Ve dveřích z obýváku do kuchyně se objevila rozzcuchaná Anka a oči jí zářily:

„Představ si –“ a vtom zazvonil telefon znovu, Anka udělala čelem vzad a hnala se k němu do obýváku, odkud se vzápětí ozval její hlas stejně nadšeně jako předtím.

Příští půlhodinu jsem strávil nevědeckým poučováním své dcerušky, že děti nosí čáp.

„A kdo je nosí v Kanadě, tati?“ zeptala se. „Já jsem tu žádné čápy neviděla?“

„V Kanadě? V Kanadě je nosí – kardinál. Víš, ten červený ptáček, co k nám lítá na zahradu.“

Lucinka se zamyslela, pak řekla:

„Ten by je neunes. Je moc mrňavej.“

„Děti jsou taky mrňavý,“ pokusil jsem se před ní zatajit, jak to opravdu je, a ona řekla:

„Nikolka povídala, že maminky nosí děti v břicho a ony jim pak vylezou mezi nohama. Nikolka povídala –“

Do kuchyně vstoupila Anka s rozzářenýma očima a zvolala: „Představ si –“

Stalo se prostě to, že první volající, Veronika, byla v Kanadě s Čedokem a odvážně k nám chtěla přijít na návštěvu, ačkoliv stýkat se s emigranty měli přísně zakázané. Druhá volající byla Líza Kopyto z Bostonu, která se s manželem Abrahamem právě ubytovala v Royal York Hotelu, kde má Abe obchodní lunch s partnery. A že nás zvou na večeři.

Večeře kolidovala s tombolou v Masaryktownu.

To jsem uvítal a rozhodl jsem se, že před obchodními zájmy dám přednost večeři s Lízou a s Abem Kopytem, Čechem česky už nemluvicím, neboť do Ameriky se přistěhoval jeho pradědeček ještě před občanskou válkou, aby se tu živil stavěním věžních hodin na kostelech. Protože Amerika byla tehdy ještě velice zbožná, hodně z toho řemesla zbohatl.

KAPITOLA DRUHÁ

v níž se Anka zamýšlí nad psychologií dětí a nad tím, kam jít dřív, co všechno stihnout a co si vzít na sebe

Řev zezdola mi každé ráno drásal nervy. Marta, zkušená kaděrnice, češe své dítě. Nevím, jestli jí vlasy rve hřebenem nebo pohrabáčem. Pokaždé mě napadne: ...když hlavičku češe, krev potůčkem teče... A pokaždé slyším Martu křičet:

„Drž, parchante, nebo ti dám pár facek! Nech toho! Sed!“ Copak se musí pořád křičet? Budu si s ní muset promluvit. Vidím na Tonym, jak je podrážděný a jak se ovládá.

„Mami, co je to parchante,“ ptala se mě Lucka. „A proč ona pořád tak brečí?“

„Parchant je, Lucinko, moc ošklivé slovo a nikdy ho neříkej.“

„Ale co to je parchante?“ naléhala. „Nikolka to taky říká panence. Včera ji chytla za nožičky a mlátila s ní o zem a křičela ‚Ty parchante, já tě zabiju‘, až panence ulítla hlavička. Marta jí za to nařezala na prdel.“

„To taky neříkej, Lucinko, taková slova způsobná holčička nepoužívá.“

„Nikolka je ale používá. A taky používá, že jednou mámě nakope její prdel, až jí naskoče jelita.“

Zděsila jsem se, nevím už pokolikáté. Bože můj, všechno jsem si představovala jinak. Teď už jenom hlídám, co zase Lucka od Nikolky pochytila.

Když mi Marta napsala, že je rozvedená a má dcerku ve věku naší, těšila jsem se, že Lucka bude mít kamarádku a péči o děti si s Martou rozdělíme. Nějakou dobu se to dařilo. Daly jsme holčičky do stejné školky a střídavě je tam vozi-

ly a odváděly domů. Snášely se dobře. Občas se mi jenom zdálo, že Nikolka Lucku trochu dominuje a Lucinka ji poslouchá jako pejsek. Teď už si nejsem jistá, jestli Nikolka není skutečně parchant.

O Nikolčině otci nechtěla Marta mluvit a já se nevyptávala, připadala bych si jako nějaký kádrovák. Doporučení z uprchlické mise ve Švédsku mi stačilo. Dnes vidím, jakou jsem udělala botu. Už od začátku mi každodenní řev při česání rval uši. Přece to dítě nekřičí jen tak pro nic za nic. Pak jsem na to přišla. Jednou jsem ji pohladila po hlavě: navrch měla vlásky ukartáčované, ale pod nimi hrboly a zcuchaniny. Žvejkačka. Napadlo mě, jestli si Nikolka nelepí do vlasů žvejkačku schválně, aby naštvála matku. A vzpomněla jsem si, co jsem si přečetla v různých magazínech, které předplácím pro zákaznice, aby se při čekání nenudily. O dětské agresivitě, vztazích láska-nenávist zejména u děvčátek žijících s matkou bez otce, o dětské sexualitě a dostala jsem o Lucku strach. Zejména když jsem si všimla, jak se Nikolka dovede naprosto žensky povalovat na gauči, dávat nohu přes nohu, přehazovat vlasy a mrkat řasami jako filmová hvězda.

„To má z televize,“ pravil Tony a mávl rukou. „Dneska máš sex i v reklamách na plíny.“

Dívání na televizi jsem tedy silně omezila a začala jsem přísně kontrolovat, na co děti koukají. Na co ale koukají, když nejsem doma, jsem těžko mohla ovlivnit. Marta jim asi dovolí všechno, aby měla pokoj.

Když jsme sem do Kanady přišli, měli jsme dva poloprázdné kufrы a příruční kabelu, kterou bych nedala z ruky ani za nic. V ní jsem pro případ největší nutnosti měla pár skvostných šperků, které se mi podařilo zachránit z dědictví po rodičích. Šly z generace na generaci po nejméně dvě století a jejich cena netkvěla pouze ve zlatě a drahých kamenech. Vyrobili je vyhlášení umělci a nosily je naše babičky a prababičky. Nikdy

bych tento poklad neprodala, jedině snad, kdyby nám šlo o holý život. K tomu naštěstí zatím nedošlo. Díky Tonymu a mé prosperující oficíně se nám začalo brzy dařit dobře. Máme domek, tři ložnice, obývací, velikánskou kuchyň a obyvatelný sklep, kde je kromě prostorného pokoje prádelna a odložiště kufrů, luxu, náradí a všech věcí, co překážejí. Taky tam mám na věšáku šaty, do nichž jsem ztloustla, a pořád doufám, že zase zhubnu. Už tam ovšem visí pár let a přibývá jich, přibývá. Snad až Lucinka doroste a zase budou v módě modely mého mládí.

V mém kadeřnictví jsem brzy zjistila, že na všechno sama nestačím. Zejména ne, až je budu chtít rozšířit o další služby – manikúru, pedikúru, masáže obličeje atd., které opravdový salon krásy musí poskytovat. Zprvu jsem kromě obskakování dámských hlaviček zametala, čistila hajzlík, myla umyvadla, prala ručníky a pleny, vedla účty a všechno ostatní sama. Zákaznic mi přibývalo, a tak jsem najala pomocnici, jednu šikovnou Portugalku. Mají dobrou pověst, která se potvrdila. Mária byla nejen pracovitá a spolehlivá, ale i milá a hezká. Avšak ani s Máriou jsem nestačila všechno zvládnout.

„Potřebuješ sekretářku. Nemůžeš od zákaznic běhat k telefonu, pak k pokladně, pečovat o přísun všelijakých těch vodiček a šamponů, čistých ručníků... Já taky neodbívám od pacienta, když zazvoní telefon nebo nějaký dodavatel.“

Tony měl sekretářku Robin Simpsonovou a o administrativu ordinace se vůbec nemusel starat. A to mu ještě stačila asistovat v ordinaci. Robin měla dceru, která právě vyšla ze školy a sháněla džob. Tak jsem přišla k Sally, veselé osmnáctileté naivce ze slušné rodiny.

Když se po čase ukázalo, že můj podnik by mohl uživit ještě jednu sílu a s ní obsloužit ještě větší klientelu, dala jsem si inzerát do krajanského tisku. Ozvala se mi česká křesťanská mise ze Švédska a vřele mi doporučila Martu Datlovou, vyučenou kadeřnici, a jako na zavolanou současně manikérku

a pedikérku. Tenkrát se zase ukázalo, jak je svět malý. Když jsem se o svém problému se zaměstnanci zmínila v krajanské společnosti a že mi to snad vyjde s tou Datlovou ze Švédska, řekl Jirka Kosa:

„Datlová? Nemenuje se Marta? Tak tu znám z Prahy. Prima holka a prej výborná kadeřnice.“

V dopise, kterým se mi představila, na mě udělala dobrý dojem. Napsala, že nechce zůstat v Evropě tak blízko všemu, od čeho utekla. Myslí na budoucnost svého dítěte a Kanada se jí zdá ideální a bezpečná. Navíc jsem dostala dobrý pocit, že příslibem zaměstnání pomůžu jedné české holce. Stálo mě to ovšem spoustu času a námahy přesvědčit imigrační úřad, že potřebuji právě tuto a žádnou jinou, pro odborné kvality, které tady mezi Kanaďankami najít nemohu. Na to mi nesedli. Nakonec jsem tedy Martu lživě prohlásila za svou sestřenici a složila kauci tři tisíce dolarů.

Přijela překvapivě brzy. Elegantní, v koženém kostýmu, hodně nalíčená, pěstěné nehty, kožené kufry a tašky, vypadala spíš jako bohatá příbuzná než jako pomocnice v kadeřnictví. Mně se líbila, ale když ji uviděl Tony, jenom tiše hvízdal a zašeptal „No těpic.“ Asi hned věděl své.

Dohodli jsme se, že ji necháme bydlet u nás, než se trochu rozkouká, pak začneme hledat byt. Objížděla jsem s ní po večerech a víkendech Toronto, ale nic se nehodilo. Co bylo pěkné, bylo drahé, co bylo levné, se jí nelíbilo. A tak u nás obě zůstávaly na neurčito. Nebýt událostí, které se na nás navlily, rozkoukávala by se Marta po vhodném bydlení dodnes.

Jinak ale byla rozkoukaná ráz dva.

Tu sobotu byl od rána zmatek.

„Volá tě Veronika z Prahy,“ přišel mi říct Tony ráno do ložnice, když jsem se zvolna probírala k životu. Soboty a neděle miluju, Tony je hodný, vždycky vstává brzy, a tak po ránu obstará Lucinku a mě nechá, abych si pospala dýl.

„Veronika?“ vyskočila jsem. „Z Prahy?“

„Ne z Prahy. Volá z Toronto.“

Veronika! Moje stará kamarádka ze školy. Bafla jsem telefon.

„Ahoj, Verunko, kde bydlíš, já pro tebe přijedu.“

„E-e radši ne, já jsem tu s Čedokem. Aby mě s tebou někdo neviděl. Volám z budky, z hotelu se bojím.“

„Tak si vem taxika a přijed' hned.“

V mžiku jsem byla v koupelně. Napadlo mi, jak si Veronika, sirotek z nalezince a pomocná knihovnice, mohla dovolit jistě ne laciný zájezd do Kanady – ale to už mě volal Tony k telefonu znovu. A zase překvapení. Jiná moje stará kamarádka Líza z Bostonu přijela s manželem do Toronto. Zvou nás dnes večer na večeři.

„Dneska má Ejb lunch s partnery a zejtra po konferenci odjíždíme.“

Takže dnešní program se bude muset změnit, ač jsme měli naplánováno, že se po dlouhé době zase jednou ukážeme mezi krajany.

Rychle jsem se oblékla a vyběhla před dům vyhlížet Veroniku.

Usadily jsme se s kafem a lahví koňaku v obývací kabině a hned nám bylo, jako bychom se viděly naposled včera. Veronika se za těch pět let vůbec nezměnila. V obličeji pořád ani hezká, ani ošklivá a po těle stejně výstavní. Vždycky jsem si přála mít její figuru.

„Dámy, nechám vás o samotě,“ řekl Tony, když nám nalil koňak. „Pěkně si popovídejte, ale radši se moc nenalízněte, je teprve ráno. Já se půjdu věnovat dceři.“

Dcera stála ve dveřích a zvědavě koukala na návštěvu. Veronika užasla. Tak krásné dítě ještě neviděla.

„To jsem nevěděla, že máte holčičku.“ Podaly si ruku a Lucinka udělala pukrle. „Komteska se nezapře,“ pravila Veronika.

„Přivezli jsme si ji v košíku, když jí byly dva měsíce.“

Narodila se v červenci před invazí. Tady jsme od září osmašedesát, Kanadani nás sem pustili rychle.“

„To já už byla v Krumlově.“

„V Krumlově? Ty, pražská holka, jsi šla do maloměsta?“

„Uvolnilo se tam místo knihovnice a mně se v Praze přestalo líbit. Dobře jsem udělala. Ušetřila jsem si ty nerváky, co přišly o rok později. Prověrky a vůbec to ovzduší rok dva po invazi, tu normalizaci. V Krumlově se to nežralo tak horký. Byla jsem ráda, že jsem šla, kam se nikdo moc nehnal. A do Prahy si občas můžu zajet, když mi chybí.“

Nejspíš tam jezdí shánět nějakého manžela, pomyslela jsem si a zeptala jsem se:

„Jak ses dozvěděla, že jsme v Kanadě?“

„Tys už asi zapoměla, že u nás se ví o každém všechno. A často i víc než všechno. O vás se říká, jednak že jste ztroskotali a že se vám rozpadlo manželství, a jednak že jste šíleně bohatí, protože se o vás postarala vaše příbuzná šlechta na Západě, máte jachtu, vilu na Bahamách, letadlo, kterým lítáte z Kanady na svůj zámek v Bavorsku, a z tebe je prej nesnesitelná milostpanička.“

Usmála jsem se. Ještě jsem nezapoměla, jak se člověku jeví svět ze stojatého rybníka, z té žabí perspektivy lidí za plotem. Mně se tady perspektiva radikálně změnila a na svět se teď dívám spíš jako z letadla, třebaže ne z vlastního.

„Když se situace trochu uklidnila, začal Čedok pořádat hromadné zájezdy do Ameriky. Tak jsem se rozhodla, že taky pojedu. Abych tě zas viděla, Anko, i když ty zájezdy jsou strašně drahý. Ale měla jsem dost našetřeno, to víš, v Krumlově člověk neutratí jako v Praze.“

Že by jela na tak strašně drahý zájezd, jen aby viděla mě, o tom jsem dost zapochybovala. Byly jsme opravdu dobré kamarádky, ale spíš bych řekla *cherchez l'homme*. Co ji znám, Veronika se mermomocí chtěla vdát. Honila chlapy, ale doma žádného neuhnala. Tak třeba doufá, že potká nějakou šikovnou partii mezi zazobanými exulanty a vyvdá se ven. Hned se mi začalo honit hlavou, koho takového znám, a že bych jí ho mohla připostrčit. Veronika řekla:

„Taky je tady prej Vodička, Helena Bicanová a snad Hájek...“

Vyjmenovala ještě několik lidí, a nebyly by to Torontovičky nad Ontárijkou, abych o nich nevěděla.

„Vodička a Hájek se oženili s dvojčaty z Thajska. Moc si libují, jaké mají poslušné a pořádné manželky. Venca Šťastný odešel na Yukon a dělá tam kuchaře. Často píše, protože se tam cítí osaměle.“

„A co Závora? Ten se ještě neoženil?“

„Ten fyzik? Já nevím, ale můžeš mu zavolat.“ Pomyslela jsem si, že jsem Veroniku odhadla správně. „Závora zůstal u svého a má se bezvadně. Pracuje pro Hydro v nukleární elektrárně v Pickeringu. Standa Kohout – tohos přece taky znala –, tak ten má instalátérskou firmu. Všem se vede celkem dobře. Akorát Řezníček měl v rodině tragédii. Byli jedni z prvních, co si koupili auto, a hned druhý den se mu v něm žena zabila. Zůstal sám s dítětem a dal se na pití. Měla bys mu zavolat,“ pravila jsem úlisně jako pravá kuplířka a jala jsem se listovat ve svém adresáři, kdo by se ještě hodil. Některé Veronika znala a zapisovala si jejich telefony.

„Všecky je asi neobvolám. Na Toronto máme jen dva dny, pak jedeme do Montrealu, do New Yorku, do Bostonu – no a pak zase víš kam.“

„Počkej, tady je Blanka Kulhavá, tý zavolat nechceš? Jeden čas jste se přece hodně kamarádily.“

„Nojo, Blanka. Jak se jí vede? Pořád je s Petrem?“

„Proč by neměla být?“

„Já jen že... ona na něj děsně žárlila, a tak kvůli tomu trochu ochladlo i naše přátelství. Já jí ale zavolám.“ Zapsala si číslo do svého miniaturního notýsku. Pak stránku vytrhla a řekla: „Hele, dej mi kus papíru, víš, kdyby náhodou... oni jdou při prohlídkách lidí, co se vracej ze Západu, hodně po kalendářích a zápisnících, chápeš? Přece jim nestrčím pod nos seznam svých známých emigrantů. I s telefonama.“

„Blanka má dobrej job, vede oddělení keramiky a porcelánu u Birkse, to je nóbl klenotnictví. Šperky, křišťál, vzácný porcelán a tak. Petr se taky dostal k oboru, pracuje pro

velkou firmu, která dodává a instaluje chladicí a tepelná zařízení. Plánuje udělat se pro sebe. Blanka se chodí dávat česat ke mně do podniku, to víš, že leccos při tom probereme. Zdá se mi ale, že v manželství jim něco skřípe, ovšem to je mezi námi, nerada bych šířila drby.“

„Těm to skřípalo už v Praze,“ řekla Veronika a podruhé si ověřila číslo. „Asi jí zavolám. A co Hornát?“

„Toho, člověče, ani neznám.“

„Ne? Vždyť občas chodil s naší partou. Účetní z Odeonu.“

„Tak počkej,“ řekla jsem. Došla jsem pro telefonní seznam a začala v něm listovat. „Horlick, Hormuth, jé hele, Horn. Tohos znala, ne? Ten je taky z Krumlova.“

„Horn?“

„Nojo, vlastně. On se jmenoval Horný, ale tady si změnil jméno. Víš, co to je anglicky pan *Horny*?“ Zavrtěla hlavou. „Něco jako pan Nadržený. S tím by tady neobstál.“ Veronika se zasmála. „Ale řeknu ti, ten tady udělal terno jako nikdo z nás. Vzal si docela pěknou vdovu, sice o patnáct let starší, ale, jak se v Praze říká, v balíku. A ne malým. Zařídila mu výstavní galerii. Tys ho v Krumlově neznala?“

„Horný? Nojo, párkrát jsem ho tam viděla, dělal tam, myslím, do politiky, něco jako sekretář lidový strany nebo co.“

„Můžeš mu zavolat do galerie, mají dneska nějakou vernisáž. Horn Gallery, Prince Arthur Ave, to je adresa ne jen tak nějaká, tam taky bydlí Polívka, pamatuješ na něj? Takovej ukecanej snob od filmu, chodil s tou... jak se jmenuje, taková tanečnice z Laterny magiky... no, taková dlouhá... to nevádí... tak ten bydlí v domě, co je dole ta galerie. To si neumíš představit, sauna, bazén venku, bazén uvnitř, tělocvična a ve vchodu portýr ve dne v noci...“

„A Kosu neznáš? Ivana? Taky z Krumlova. Tomu bych zavolala radši.“

Dolila jsem koňak a zalistovala v adresáři.

„Jsou tu oba. Ivan i Jirka. Jeden za osmnáct, druhý za dvacet bez dvou. Ivan se živí malováním obrazů, vychodil tady nějaký rychlokurs na jedný ne zrovna prvotřídní koleji. Ale aspoň se živí. Jirka dřív prodával auta, ale vyhodili ho

a z čeho je živ teď, se neví. Nejspíš z maminky. Nedávno ovdověla a dostává po muži slušnou penzi. On byl už za války nějaký velký boss v Mezinárodní bance někde v Anglii, a když znova emigrovali, dostal to místo zpátky.“

Můj salon byl taky tak trochu informační kancelář. Jak jsem se probírala adresářem, uvědomovala jsem si, jaká jsme tady v Torontě pestrá galerie. Nevěrníci, podvodníci, dřiči, šťastlivci, od každého trochu.

Když jsem jí sdělila, že musíme jít na večeři s přáteli z Bostonu a jestli by nechtěla jít s námi, zavrtěla hlavou.

„Radši ne, Anko, byla bych tam jak němá a hluchá. S tou mojí angličtinou. Ale kdybys mi dovolila zůstat u vás, než se vrátíte, mohla bych pár lidí obvolat. Taky bych chtěla napsat dva tři dopisy známým po světě, v hotelu se bojím. Moje spolubydlící vypadá, že je dobrá, ale co když není. A kdybys mi dovolila umejt si vlasy, že bys mi je pak třeba přistříhla jako vždycky v Praze. Nikdo už mě tak pěkně nikdy neostříhal.“

To bych řekla.

„Dopisy si můžeš napsat nahoře v Tonyho pokoji. Má tam stroj. Umíš psát na elektrickym?“

„Na elektrickym?“

Šla jsem jí nahoru ukázat, jak se stroj zapíná a vypíná.

Koňakem jsme se ani moc nenamázly, tak jsme jely udělat Veronice vlasy. Chtěla jsem hlavně, aby viděla můj salon a podala o něm v Praze známým pravdivou zprávu. Zasloužil si to, byl opravdu krásný.

Doma jsem pak uvažovala, co večer na sebe. Líza určitě přijde v nějakém posledním modelu, nadělaná, ošperkovaná, velkým světem protřelá. Ta si nekoupí blůzu pod dvě stovky u nějakého Searse. Všechno má značkové a ráda se tím pochlubí.

Zásluhou této nenadálé návštěvy jsem ovšem dospěla k příšernému poznání. Vyzkoušela jsem si šaty a komplety, které se mi nastřádaly ve skříni. Všecko mi šponuje, v tomhle mi vylézá žaludek, v onom mám velký zadek, tamto se zas nehodí, docela jsem si zoufala, jak jsem přibrala na váze a na objemu. Ale co, doženu to bižuterií. Vzala jsem si ty nejvolnější tmavomodré šaty a pověsila na sebe, co se dalo. Dva prababiččiny náhrdelníky, tři náramky po tetě Antonii, prsteny na každý prst, na některý dva, visací náušnice, ještě jeden náramek na kotník, Lucince jsem uvázala do vlasů zlatem a acháty pošívanou pentli, půjčila jí platinové náušničky, krk jí ozdobila perlami, a když už tak už, na hrud' jsem jí ještě připnula briliantovou brož. Tonyho se mi podařilo přimět, aby si dal do kravaty safírovou jehlici a k ní do manžet knoflíčky. Nenosil to rád.

„Vypadám jako buzerant.“

Ale podvolil se.

Před šestou jsme se s Veronikou rozloučili. Doprovodila nás ke dveřím a já jsem na ni ještě z chodníku zavolala:

„Tak ahoj, v lednici máš pivo, salám, sejra, nebo co chceš, tak si posluž. A zamykat se nemusíš, stačí zabouchnout a otočit záklopku.“

KAPITOLA TŘETÍ

v níž se Marta ocitá na Masaryktownu, poznává nové lidi a Nikolka se málem utopí

Do zoo jsme s Nikol jely ráno autobusem. Podruhý už to neudělám. Je to děsná štrapáce. Do zoologický taky už ovšem nikdy nemusíme. Vidět jednou a zemřít. Nikolu to stejně nijak moc nebavilo. Akorát ji zaujaly opice. Zrovna se pářily. Koukala na ně jak vejř a začala vykřikovat.

„Dělaj děti, dělaj děti, mami, že dělaj děti?“

Naštěstí křičela česky.

„To si tak hrajou, mazlej se.“ Táhla jsem ji pryč.

„Bane, dělaj malý vopičata,“ trvala na svém. „Já už to kolikrát viděla v televizi. I lidi to tak dělaj v některých filmech.“

Zacpala jsem jí pusku zmrzlinou.

Pak jsme jely k Jirkovi. Bydlí naštěstí blízko, jen dvě stanice autobusem. Slíbil, že na Masaryktown nás pak veme autem. Další kodrcání autobusem už bych asi nepřežila. Nic tak nenávidím jako hromadnou dopravu.

Zdržely jsme se tam celý odpoledne. Nikolka ani nezlobila. Když jí dám cvakátko na dálkový ovládání televize, cvaká a dá pokoj. Nechali jsme ji v obýváku a šli jsme vedle. Jirka Kosa je můj dobrej známej ještě z Prahy a máme spolu docela prima vztah.

V pět jsme jeli na Masaryktown. Hospoda už byla narvaná, na hřišti hráli fotbal, v parku lítaly děti. Poslala jsem Nikolu za nima. Jirka mi slíbil, že mě seznámí s klukem, co má autodílnu a mohl by mi lacino sehnat nějakou ojetinu. Já nutně potřebuju auto. Tady je všechno příšerně daleko. Sedli jsme si k partě

nějakejch lidí, který jsem ještě neznala. Kecali jsme. Ten kluk, co má tu autodílnu, je docela pohlednej. Slíbil mi, že se po něčem podívá. Snad bude přístupnej, aby mě to moc nestálo. Pak příběhla Nikol, že ji to už nebaví honit se s dětma po trávníku a kde že je Lucka. Nojo, vlastně Lomnických říkali, že po pátý vyjedou. Podívala jsem se na hodinky. Bylo teprve půl šestý.

„Asi jsou na cestě,“ uklidňovala jsem Nikol. „Za chvíli tu budou, jdi se ještě proběhnout.“ Jako bych jí řekla: „Sedni si a zůstaň tady.“ Sedla si. Kosovi na klín, mrcha. Vždycky udělá pravý opak toho, co na ní chci. Já už na mou duši nevím, co s ní. Poslechne, jen když jí něco slíbím nebo dám. Uplatila jsem ji šlehačkovou rakvičkou, co je sem dodává česká cukrárna na Roncesvalles. Páni, to je kšeft! Za jednu českou party na Masaryktownu si prej vydělaj balík. A hospoda taky. Řízky, guláš, svíčková, to se vyrobí za pár šupů. Nebylo by špatný mít hospodu.

Jirka donesl mísu škvarků a čerstvej chleba. Tak jsme jedli a kecali. Koupil mi i pivo. Pak spustila muzika a šli jsme na parket. Ten kluk, co má autodílnu, mě taky vyzval a prima jsme si zatancovali. Koupil mi pivo s frňanem. Zdá se kavalír. Asi mu jdou kšefty dobře. Jirka Kosa mi říkal, že na ojetinách přetáčí tachometry, aby je líp střelil. Nikolka zase začala otravovat, kde je Lucka, a tak jsme se šly podívat. Prošly jsme park a koukly se na parkoviště. Jejich auto jsem tam nezahlídla. Říkali přece, že vyjedou po pátý, a už bylo půl sedmý. Nikol byla přímo nesnesitelná. Nudila se.

„Kolik je hodin?“ zeptala jsem se Jirky. „Třeba mi ty moje za dvacku dou špatně.“

„Deset minut do sedmý,“ povídal nákej chlapík od vedlejšího stolu a poslal mi úsměv. Já jemu taky.

„To už bude sedum?“ vyjevil se Jirka Kosa. Rychle sbalil ze stolu cigarety a zapalovač.

„Musím pádit, mám dneska eště nějakou dodělávkou.“

„Jakou dodělávkou, čoveče?“ zeptal se ten s autodílnou. Už měl trochu náladičku. „Spíš vobdělávku, ne? Ty mi nepovídej, že v sobotu večer eště makáš.“

„Divil by ses,“ řek Jirka. „Tak čau vespolek. A ty, Franku, koukej Martě obstarat něco, co bude jezdit, a ne nějakej hadr.“

„Neměj péči. Počkej eště. Za chvíli začne tombola, třeba vyhraješ cestu pro dva na Martinik.“

„Anebo bábovku,“ řek Jirka a odešel.

Ceny v tombole byly všeho druhu. Pletený papuče, šály, háčkový dečky, co dodaly báby z Dámskýho klubu, domácí pečivo a zavařeniny, sada vertikálních rolet od firmy Sýkora, lampa se stínidlem z barevných skel zalitých do olova od firmy Lighting Studio Dvorak, a hlavní cena, dovolená pro dva na Martiniku od cestovní kanceláře Europa – Jim Matsek jr. To by nebylo špatný vyhrát. Výnos z tomboly měl přispět k opravě bazénu, kde se momentálně ráchala Nikol. V šatech, ale nechala jsem ji, aspoň dá pokoj. Podívala jsem se na hodinky. Bylo sedm patnáct. Znova jsem se vydala kolem parku a na parkoviště a poptávala se známejch, jestli neviděli Lomnicých. Zkusila jsem jim zavolat. Nikdo to nebral.

„Jen aby se jim něco nestalo. Co když se nabourali,“ řekla jsem. Chlapík u vedlejšího stolu mi zase poslal úsměv a přitáhl si židli blíž k nám.

„Žádný strachy, mladá pani, je sobota, velkej provoz, jen se nebojte.“

V půl osmý jsem to už nemohla vydržet. Zase to nikdo nebral. Himl.

Od bazénu se ozval vyděšený povyk.

„Vona se topí, pomóc!“ Někdo skočil do vody a vytáh samozřejmě Nikol. Mě to moc nevzrušilo, plavat umí. Věděla jsem, že to jen tak dělá, aby si jí lidi všimli. Zahrála to jak ve filmu. Dělal, že umírá.

„Musíme jí dát umělý dejchání,“ vzrušoval se nějaký kluk, vrhnul se na ni a dejchal jí do pusy a do nosu. To se jí nelíbilo, začala se vrtět a kopat. Postavila jsem ji na nohy a naplácala jí na zadek. Probrala se dokonale a začla řvát. Zkazila jsem jí představení. Lidi se pohoršovali. Zapomněla jsem, že tady se dítěti nesmí dát ani pohlavek. Jedna paní na mě vyjela:

„Jak můžete, ženská, takhle řezat nevinný dítě? Víte, že je to trestný? A to se vám málem utopilo!“

„Ale neutopilo, umí plavat,“ bránila jsem se.

„Pod, děvenko, musíš se zahřát.“ Paní vzala Nikolu za ruku a vedla ji do kuchyně. Nikol šla jako poslušná holčička. Pak se ohlídlala a udělala na mě ksicht. Nejradši bych jí vrazila facku. Před cizíma se tváří a na mě je drzá. Ženské jí vysušily šaty v sušičce a daly jí horký čaj. Tak jsem jim poděkovala. Koukla jsem znova na hodinky. Čtvrt na devět. Parta u našeho stolu byla čím dál veselejší. Frank po mně začal vyjíždět. Šla jsem s ním ještě několikrát tancovat, ale už mě to tak nebavilo. Nikola se kroutila na parketě a lidi z ní byli odvázaný. Roztomilá panenka. V půl desátý jsem si řekla, že to zkusím ještě jednou a pak se na to vykašlu. Pojedu domů. Frank nás snad svezí.

Vzala to Anka. Hlas jí zněl jak ze záhrobí.

„Martó, přijed' hned domů, stalo se něco strašnýho.“

KAPITOLA ČTVRTÁ

v níž Huberta White vypráví o rodokmenu svého pejska i svého druhého manžela a je svědkem divné události

Můj druhý manžel, Joshua White M. D., je člověk vzácně pozorný. Když jsem se v den svých narozenin probudila, spalo vedle mě překrásné štěňátko a nade mnou se skláněl Joshua. Štěňátko bylo dvoubarevné, zčásti bílé jako sníh, zčásti černé jako uhel, a můj manžel mě políbil a vesele pravil:

„Mnoho šťastných návratů, Huberto!“

„Och!“ řekla jsem. „Co je to za neobvyklého pejska? Nikdy jsem takového neviděla!“

„To je bostonský teriér a jmenuje se Billie,“ pravil Joshua. „Vypěstovali ho v Bostonu na konci Občanské války zkřížením anglického buldoka a anglického bílého teriéra. Na počest vítězství Unie. Proto je černobílý. Symbolizuje bílé i černé Američany. Je to první psí rasa vypěstovaná v Americe.“

Pochopila jsem, že štěňátko má pro mého manžela hluboký význam a také že jeho jméno je holdem zpěvačce Billii Holidayové, jejíž umění Joshua zbožňuje. Sice mi připadlo divné, že k vypěstování použili Američané dvě ryze britské rasy, ale neřekla jsem nic, protože to mi líbezná zvířátko ještě víc přiblížilo. Po matce pochází náš rod z anglických Sheperdsonů z Yorkshire.

Mé vlastní rodině se můj sňatek s Joshuou nezamlouval, ani když jsem jim vysvětlila, z jakého rodu je můj manžel. Po mnoho generací vládli jeho předkové v království Kwelize a on je jedním z pravoplatných dědiců kwelizského trůnu.

„Jak to pan doktor White zjistil?“ zeptala se mě ironicky moje neteř Anna, hraběnka ze Zhoře a na Klinštejně.

„Zachovala to ústní tradice jeho rodiny,“ odsekla jsem a víc jsem se s ní o tom nebavila. Anna bohužel zapomíná na tradice, jimž je povinována, a chová se obvykle velmi plebejsky. Ale co mi řekla, vrtalo mi hlavou.

„Jak jsi to zjistil, drahý?“ zeptala jsem se Joshuy druhý den při večeři.

„Traduje se to v naší rodině,“ řekl můj manžel.

Takže jsem měla pravdu.

Annou mám ráda. Přes její jízlivosti, které často hraničí s neúctou k jejímu rodu i k rodu jejího manžela. Na rozdíl od ní je Anton noblesní člověk a vede si, jak se na urozeného pána sluší, třebaže je pouhý zubař. Můj manžel je odborný lékař duševních chorob a jeho první manželka, zesnulá Samantha, roz. Black, byla, stejně jako já, jeho pacientkou. Bohužel, zemřela mu dřív, než mohli mít děti, a po mnoha letech, kdy pro ni truchlil, se Joshua oženil se mnou. Já, žel Bohu, děti mít nemohu, ale Joshuu utěšuje, že sám má čtyři. Sice pouze levobočky, ale vřele je miluje.

S Annou, která je kadeřnice, a jako kadeřnice se také chová, mě kromě rodových vazeb smiřuje i to, že z jejího sňatku s hrabětem Lomnickým z Lomnic vzešlo skutečně aristokraticky krásné dítě, Lucie, komtesa ze Zhoře. V něm se krev našeho rodu uchová.

Manžel musel v den mých narozenin vzít noční službu na klinice, neboť dva jeho kolegové náhle onemocněli, a tak jsem se vydala na první procházku se svým bostonským teriérem sama.

Byl dosti tmavý podvečer, ale s pejskem jsem nebyla nervózní, jak bývám, když z nějakého důvodu musím v tuto dobu jít někam bez doprovodu. Billie je sice štěňátko, ale psychologicky mě její přítomnost plnila pocitem bezpečí. A náhle mě napadlo, že se s Billií půjdu pochlubit Lomnickým.

Bydlí pouhých pár bloků na východ od nás, pohodlným krokem netrvá cesta k nim déle než deset minut až čtvrt hodiny. Byla sice sobota a nebylo příliš pravděpodobné, že budou večer doma, ale rozhodla jsem se, že to zkusím.

Zanedlouho jsme s Billinkou zabočily na Sackville Street,

kde se před námi zabělal dům Lomnických. Billie je ještě neukázněná, pobíhala přede mnou i za mnou sem a tam, kam jí její nosánek velel. Po svých britských předcích zdédila tvářičku buldočí, zadní část těla se silnými stehýnkami má po bílém teriérově. Od jakého předka však pochází malinký zkroucený ocásek, jímž ani neumí vrtět, to mi ani můj manžel nebyl s to vysvětlit. V duchu jsem se těšila, jak se komteska Lucie rozzáří, až uvidí to milé zvířátko, jako se o svých minulých narozeninách rozzářila, když jsme jí přinesli chodící pannu. Zakleпали jsme tehdy na dveře, za nimiž už čekala Anna, neboť při té příležitosti jsme se samozřejmě telefonicky ohlásili. Otevřela nám a my jsme chodící panenku pustili po koberci přímo k čekající Lucii. Zdálo se mi, že úsměv toho líbezného dítěte zalil celý pokoj zlatavou září.

Kolem nás velkou rychlostí přejelo nějaké auto, jen taktak jsem Billii strhla za vodítko, bylo by ji přejelo. Musela jsem leknutím na chvíli usednout na cihlový plůtek jednoho domu, než jsem byla s to pokračovat v chůzi.

Přicházely jsme už k domu Lomnických, když se prudce otevřely domovní dveře a z nich vyběhl jakýsi člověk. Bylo už šero, ale přesto jsem si byla téměř jistá, že ho neznám. Nechal dveře otevřené a proběhl kolem nás, málem do mě vrazil. Billinka se vesele rozštěkala, vytrhla se mi a pelášila za tím člověkem.

Já sama běžet nemohu, mám slabé srdce, přesto jsem však vykročila rázným krokem a volala za svým bostonským teriérem: „*Come back, Billie! Come back!*“

Marně. Ten člověk zmizel za rohem a Billinka ho následovala. Slyšela jsem její štěkot, který náhle ustal. Zachvátila mě nesmírná úzkost, že pejsek vběhne pod nějaké auto, a co potom řeknu svému manželovi! Takový dárek, a já vlastní neopatrností – ale to už se Billinka vynořila za rohem, běžela ke mně a něco nesla v tlamičce.

Pokusila jsem se jí to vzít, pejsek má však po předcích buldočí sílu a chování. Nepustila tu věc, zdálo se mi, že je to jakási plastická krabička od léků či čeho. Chvíli jsme se přetahovaly, až se mi podařilo krabičku Billince z tlamičky vypáčit.

Byly v ní nějaké prášky. Co když nějaký spolkla? Proboha! Neměla bych s ní na veterinární pohotovost? Zahodila jsem krabičku do křoví před něčím domem a třásla jsem se děsem.

Nezdálo se však, že pejskovi něco ublížilo. Jen se olizoval a nebránil se, když jsem opět uchopila vodítko a pevně je sevřela. Neměla jsem brýle, abych si mohla přečíst, co je na krabičce napsáno, a napadlo mě, že na mého bostoňáčka se může podívat Tony. Je přece lékař, i když pouze dentista, a jistě si bude vědět rady. A určitě jsou doma, když měli návštěvu.

Zarazila jsem se. Kdo byl vlastně ten člověk? A proč utíkal?

Nebytí pejska, asi bych podlehla úzkosti. Dodal mi však odvahy, když pootevřenými dveřmi vklouzl dovnitř. Já sama jsem zaklepala a začala jsem se s ním přetahovat. Nikdo na zaklepání neodpověděl. Zaklepala jsem znovu, a když jsem se opět nedočkala odpovědi, opatrně jsem dveře ještě více pootevřela.

V pokoji byla tma. Lomnických dům, na rozdíl od našeho, není příliš prostorný. Je na něm vidět, že než jej spekulující architekt zmodernizoval, bylo to vlastně dělnické obydlí. Nemá vstupní halu, ani obyčejnou předsíň, vchází se přímo do obývacího pokoje a odtud vedou dveře do kuchyně, která je ve stejném podlaží. Z kuchyně proudilo světlo a můj bostonský teriér mě tam táhl takovou silou, že jsem málem upadla. Následovala jsem ho, a on se opět rozštěkal. Jinak, než když se vesele hnal za neznámým.

Jsem značně krátkozraká, neviděla jsem, kdo je v kuchyni.

Vstoupila jsem dovnitř, pes se ztišil a očichával cosi na zemi.

Vyňala jsem z kabelky brýle, nasadila si je – a dál si nic nepamatuji.

Probudila jsem se až v nemocnici.

KAPITOLA PÁTÁ

v níž se manželé vracejí z veselé večere domů a tam na ně čeká strašlivé překvapení

Líza vypadala jak z mexického filmu. Černé vlasy sčesané z čela, vzadu stažené sponou aspoň za tři tisíce posetou drahými kaménky, která jí v zátylku dělá hezké prodloužení lebky. Líza v životě nepotřebovala kadeřníka. Žádnou ofinku nebo kotletky. Má oválný obličej potažený nasnědlou pletí, oči orámované přesně vykresleným obočím, dlouhé telátkovské řasy a v karmínové puse zuby jako z křídly. To vše od přírody. Ta, když ráno vstane, nemusí se sebou vůbec, ale vůbec nic dělat. Tak je krásná a přirozená. Ovšem, zadek má, to jsem zase nemohla nevidět. A chutná jí. Od té doby, co jsem ji spatřila naposled, viditelně přibrala. Jí s takovou chutí, až ji manžel něžně napomíná. Za pár let z ní bude pěkná matrona. Na sobě měla hábit s ornamenty a v uších kruhy. Náramky a prsteny jen chřestila. V tom ohledu jsem si s ní nezahladila a byla jsem ráda, že alespoň takhle jí mohu konkurovat, i když taky ještě pořád nevypadám k zahození. Jsem jenom víc unavená. Na rozdíl ode mne je Líza pouze manželka a nemusí vydělávat. Stará se jen o muže a o domácnost. Má sladký život. Chodí po luxusních krámech a utrácí. Mužovi pak doma radostně sděluje, kolik mu ušetřila. Pociťuje nebeské štěstí, podaří-li se jí koupit sukni na sejlů místo za původních devět set za dvě. Koneckonců v téhle aritmetice bohatých lidí ušetřila sedm stovek.

Je to holka, která, jak se říká, udělala štěstí. Vdala se do Ameriky. Neřekla bych ale, že z čiré vypočítavosti, jak se o ní v kruzích našich dobrých kamarádek v Praze říká. Líza měla

i tak z čeho vybírat. Vždycky ji obklopoval houf ctitelů ochotných snášet jí modré z nebe. Svého času, myslím, se po ní zálibně díval i Tony. Já ale nežárlila, vždyť by to ani nebyl mužský. Věděla jsem, že mě má rád a že by nebyl schopen udělat mi něco zlého. Tony je věrný člověk. Nejen mně, ale i svým přátelům, filmovým a jazzovým láskám z mládí, třebaže zestárly a vyšly z módy. Humphreyho Bogarta nebo Durbinku by nevyměnil za deset populárních hvězd dneška.

„Víš, je to pěkný,“ komentuje, když se díváme na komedie v televizi, „ale takový Keaton nebo W. C. Fields...“

Já jsem pro něj taky taková láska a vím, že až jednou zestárnu a vyjdu z módy, pro Tonyho se nezměním.

Na rozdíl ode mne se Líza, ač taky ne právě nejvytříbenějšího dělnického původu, dostala na obchodní akademii, zatímco mne přidělili do kadeřnické školy, abych poznala pracující proletariát. Moc jsem ho nepoznala. Do Hygie, n. p., kam mě po vyučení zařadili, chodily jen samé socialistické milostpaničky. Tuzéry byly podle toho – žádné. Museli jsme nosit na plášti cedulku NEURÁŽEJTE NÁS SPROPITNÝM. Diškréce byl buržoazní přežitek.

Líza pracovala v devizovém oddělení Živnobanky, protože uměla dobře anglicky a německy. Tam se poznala s Abrahamem Kopytem. A zamilovala se, ještě než otevřel ústa. Dokonce ještě než z jeho konta zjistila, jak bohatý je to Američan.

„Holka, když jsem ho zmerčila, hned to se mnou zacloumalo. Jak pozdravil, jak promluvil, jak vypadal. Noblesa z něj přímo přšela. Ale měl snubní prsten, tak jsem přibrzdila.“

Abrahamem to zacloumalo při tom prvním setkání stejně. Jenže on nepřibrzdil. Naopak. Začal Prahu navštěvovat častěji, než jeho obchody vyžadovaly, a brzy nasadil ofenzivu.

„Jednou přišel bez prstýnku a šel na to fofrem. Na formulář, který jsem vypracovala o směně valut, místo podpisu napsal *Will you marry me?*“, a tak to vzalo spád.“

České úřady jim samozřejmě daly zabrat. Uběhl celý rok, než Líza dostala povolení vdát se do ciziny. Riskla to, ač o Abrahamovi věděla, jen co jí o sobě řekl, leč risk se ukázal jako zisk.

Znám případ české holky, která ošklivě nalítla. Zamilovala se do Rakušana, jenž vystupoval jako majetný soukromník, a ona teprve po svatbě zjistila, že si vzala hochštaplera. Chtěl spíš služku než manželku, a když ji popáté zmlátil, vrátila se do Prahy ke spokojenosti škodolibých úřadů i známých. Abraham se po patnáctiletém manželství se svou Američankou rozvedl.

„Taková sůva rozmazlená,“ vyjádřila se o své předchůdkyni Líza. „Ani mu neuměla uvařit. Celý dny hrála bridge, hulila a nasávala. V domě permanentní binec, a to měli služby. Nakonec Ejbovi utekla s nějakým burzovním makléřem.“

„Kvůli prachům?“

„To neměla zapotřebí, sama je bohatá. Ale Anko, ať to bylo jak chce, já jsem ráda, že se Ejb nerozved kvůli mně. Nikdo mě nemůže vinit, že jsem někomu rozbila manželství.“

Líza byla slušně vychovaná dívka ze slušné rodiny. Táta starý skaut a sportovec jí odmala vštěpoval smysl pro fair play. Ač obletovaná kráska, nikdy nebyla mrcha. Putička samozřejmě taky ne. Prožila si pár studentských lásek, jichž jsem byla svědkem, ale pokaždé jednu po druhé s čestným koncem. Taky proto jsem jí přála to pohádkové štěstí, které ji potkalo.

Večeřeli jsme v intimní restauraci, o které ví jen torontská smetánka. Takové restaurace nemají ani vývěsní štíty, jsou diskrétně schované pouze pro ty nejvybranější. Slyšela jsem o nich od svých zákaznic, ale dosud jsem v žádné nebyla. Dekor, brokátem tapetované stěny, olejomalby, křišťálové lustry a svícny, nazdobené stoly, číšníci ve fracích se zjevovali jako duchové, a ticho. Jenom jemná zvuková kulisa komorní hudby. Z takové restaurace normální člověk odchází sice nasycen estetickým zážitkem, ale v žaludku poloprázdno. Zaplatí spoustu peněz za to, že mu vlastně nedají pořádně najíst. S velkou ceremonií servírují jednu rybičku jako předkrm, pak pláteček masa ozdobený pěti hrášky, jednou fazolkou, kolečkem mrkve a jako zákusek půl jahody a půl broskve ornamentované umnými klikyháky ze vzdušné pěny. To vše ovšem na porcelánu světové značky se stříbrnými příbory a křišťálovými sklenicemi. Tam je umělecké dílo i jídelní lístek.

Líza se nežinyrovala, protože už má s takovými hospodami své zkušenosti, a dala si hned všechno dvojité. Ceny těch pokrmů by vydaly na týdenní živobytí tříčlenné rodiny. Na pití se ale nešetřilo. Měli jsme šampaňské, víno, koňak, vybrané likéry a domů jsme se vraceli v povznesené náladě. V autě jsme zpívali písničky Semaforu. Lucinka je všechny zná z desek a od táty. Ten jí je hraje s kytarou. Zpívala jak slavíček, ač pila jen limonádu z křišťálového poháru, ozdobenou vzácným ovocem a miniaturním deštníčkem za cenu rovnající se ceně pěti galonů mléka v supermarketu.

Už jsem se těšila, až se svléknu do županu, vytáhnu z lednice smažený řízek od včerejška a udělám si pohodlí. Všechno mě škrtilo, ale vypadala jsem dnes večer dobře. Číšníci hned poznali, že nejsme jen tak ňáký, a Kopytovým jsme ostudu neudělali. Inu, podle kabátu se svět měří. Jsem sice takzvaně urozeného původu, ale jsem ráda, že jsem poznala socialismus. Že vím, co to je nespravedlnost. Co to je starat se o denní živobytí a mít obavy z StB. Vůbec toho nelituji. A na sebe i na Tonyho jsem pyšná. Že jsme otužili a hned tak něco nás nesklátí.

Bylo skoro půl desáté, když jsme dorazili domů. Lucinka zrovna měla sólo: „Na okně seděla kočka“ – a při té příležitosti vyslovila opět své přání.

„Já bych chtěla kočičku nebo pejska.“

Tony zavrtěl hlavou.

„V žádném případě, Lucinko, kdo by se o ně staral?“

Chtěla jsem něco namítnout, taky bych nebyla proti, ale to už jsme byli u dveří a já jsem s úlekem zjistila, že jsou odemčené. Když jsem je otevřela, vyběhl z nich malý pejsek a začal na Lucku radostně skákat. Domnívala se, že je to překvapení, které jsme pro ni připravili, a zajásala. My s Tonym jsme se na sebe tázavě podívali v domnění, že to překvapení má na svědomí jeden nebo druhý z nás.

Vešli jsme do obýváku a rozsvítili. Nepořádek, který se vy-

nořil ze tmy, nás na chvíli znehybněl. Jedno šuple sekretáře vytažené a dnem nahoru, obsah se válel po zemi, mezi tím knihy z knihovny. Pohlédla jsem na knihovnu a tam zela díra, přesně v místě, kde za řadou Mark Twainů byly v etuji schované mé šperky. Etuje zmizela, šperky mám naštěstí většinou na sobě.

Otočila jsem se a běžela do kuchyně, kde se svítilo, a tam jsem se málem sesula. Okno rozbité, na podlaze ležela Veronika a vedle ní tetička Huberta, obě nehybné. Vrhla jsem se k Veronice a zdvihla jí hlavu. Měla oči vytřeštěné, mrtvé.

„Na nic nesahej,“ zařval Tony a sehnul se k Hubertě. Vzal ji za ruku a nahmatal tep. „Je živá!“ Pak poklekl k Veronice, taky jí sáhl na zápěstí a vstal. „Odveď Lucku!“ Skočil k telefonu a vytočil 911.

Byla jsem v šoku, ale přesto mě napadlo, že vrah může být ještě v domě. Napadlo to zřejmě i Tonyho a vytáhl nás obě před dům. Jak vypadala Lucinka, ani nevím, ale Tony byl ve tváři jako křída. Lucinka si sedla na chodník a tiskla štěně k sobě. Přisedli jsme k ní a ve zděšeném objetí čekali na policii.

Dali si na čas, ač si vzpomínám, jak Tony zoufale křičel do telefonu, že máme v domě *dead body*. Čekání venku bylo nekonečné. Ale třeba se mi to jen zdálo. Najednou se objevily hned tři policejní vozy a ozářily ulici barevným blikajícím světlem. Z prvního vystoupil vysoký muž s knírkem, jaký mívají, snad podle předpisu, kanadští policajti.

Vstala jsem, všechno na mě zachřestilo jak na nějaké Esmeraldě, a oslovila jsem ho:

„Nemohli jsme se vás dočkat! Pojd'te dál. Ale – možná že tam ještě je.“

„Inspektor Sinclair z homicidní skupiny,“ řekl, divně se na mě koukl a vytáhl pistoli. Mezitím už vyskákali z aut ostatní, taky dvě ženy, a všichni tasili pistole. Inspektor se protáhl kolem mě do obýváku a já šla za ním. Po mně vstoupili ostatní a rozběhli se po domě. Nakonec se ke mně přitočila Lucka s pejskem v náručí a za ní Tony.

Inspektor se rozhlížel po knihovně, po nepořádku na zemi a pak se otočil k nám. Uviděl Lucku a zarazil se, ulpěl na ní pohledem snad déle než na vykradené knihovně a podíval se

na mě. Ten pohled byl zvláštní – jako by mě z něčeho podezíral. Jenže hned nato jsem jej přečetla a začervenala jsem se.

„To je vaše dcerka?“ zeptal se inspektor.

Vzala jsem Lucku za ruku, pejsek se vytrhl a pokusil se odběhnout do kuchyně. Nějaký policista ho chytil a pejsek mu začal olizovat obličej. V té chvíli jsem tomu zvířátku záviděla, že neví vůbec nic o tom, co se tu stalo. Že si nic neuvědomuje.

Inspektor se obrátil na Lucku:

„To je tvůj pejsek, drahoušku?“

Lucka pípla:

„Ano.“

Chtěla jsem mu říct, že pejsek nejspíš patří tetě Hubertě, která leží v kuchyni omdlelá, ledaže by ho tu zapomněl lupič. Jenže ti nechodí na lup se štěňaty. Ale co bych to sem pletla. Inspektor se opět zadíval na knihovnu, otočil se ke mně:

„Vy jste profesorka?“

To ty knihy. Kdo jiný má v Kanadě doma tolik knih než profesori? Vyvedla jsem ho z omylu, vysvětlila jsem mu, kdo jsem, co dělám a čím je můj muž. Nakonec jsem ukázala na díru v řadě knih a pravila jsem:

„Tamhle jsem měla skříňku se šperky. Tu ukradl.“

Prohlédl si mě opět od paty k hlavě. Uvědomila jsem si, že musím vypadat jako nějaká nána, co se chlubí, kolik toho má. Neřekl však nic, jenom znova zavadil očima o ten binec na zemi a zeptal se:

„Oběť je v kuchyni?“

Přikývla jsem. Poručil jedné policajtky, aby odvedla Lucinku do policejního auta a počkala tam s ní. Šla jsem za nimi až ke dveřím, a když jsem spatřila Lucčinu tvářičku přimáčknutou na sklo a vyděšené oči, zavolala jsem za ní:

„Neboj se, drahoušku, všechno dobře dopadne!“

Nic chytřejšího mě nenapadlo.

Vrátila jsem se do kuchyně. Tam právě honili pejska, který se asi vyškubl policajtovi, jemuž předtím olizoval tvář. Inspektor

ho chytil, vypáčil mu něco z tlamičky a jal se to přepočítávat. Peníze? Jiný policista, zřejmě lékař, vstal od tety Huberty a nařídil, aby zavolali ambulanci. Inspektor dopočítal a obrátil se ke mně.

„Měla jste čas porozhlédnout se, co všechno se ještě ztratilo?“

Přistoupila jsem ke kuchyňské skříni a zalovila jsem v nádobě s moukou. Krabička s prstýnky tam byla. Otevřela jsem ji a ukázala jsem ty šmuky inspektorovi:

„Tady nic neschází.“ Zase ten pohled, jako by zapomněl, kde je. Ale vytrhl se z transu, řekl, že se mě musí zeptat na pár věcí, vytáhl notes a několik podřízených poslal znova prohledat dům.

„Znáte oběť?“ zeptal se mě.

Přikývla jsem, protože mi vyhrkly slzy a chvílku jsem nebyla schopná slova. Ale sebrala jsem se:

„Je to moje kamarádka ze školy. Veronika Střítecká.“ Vylíčila jsem mu, jak nám ráno volala, potom k nám přišla, co jsme spolu celý den dělaly, jak si ode mne brala telefonní čísla známých... Tady mě přerušil, chtěl znát jména, musela jsem mu je po paměti přeříkat a ještě mu je vyspелovat, aby si je do notesu správně zapsal. Ještě jsem mu řekla, jak nás požádala, jestli může u nás zůstat a obtelefonovat ty známé, protože z hotelu se bojím.

„Čeho?“

Odmlčela jsem se a přemýšlela, jak tenhle zvláštní strach vysvětlit Kanadánovi. Mezitím však byl policejní doktor hotov s prohlídkou a nařídil, že teta Huberta musí do nemocnice a Veronika do pitevny. Sanitka mezitím přijela a stála před domem. Inspektor dovolil Tonymu, aby odjel s Hubertou, a poslal s ním seržanta, kterému říkal Bullock. Poté se vrátil ke mně:

„Čeho se bála?“

Co mu mám povídat o traumatu, jaké se zmocňuje lidí vypuštěných z klece na chvíli do svobody. Začla jsem mu vysvětlovat, že takovéhle zájezdy s sebou vždycky mají někoho, kdo na ně dává pozor a pak to hlásí v Praze na vnitru. Chvíli poslouchal a pak mě přerušil a řekl, co jsem nečekala:

„Já vím. Mám o těchtohle věcech víc informací než většina Kanadánů – pokud to nejsou Kanadáné jako vy.“

Cítila jsem, že se červenám.

„Promiňte. Já jsem předpokládala –“

Před dalšími rozpaky mě zachránila policajtko, která sešla ze schodů s nějakými dvěma papíry.

„Tohle jsme našli nahoře v elektrickém psacím stroji, pane inspektore. Je zapnutý.“

Inspektor si oba papíry prohlédl a jeden mi podal. Byl to Veroničin dopis, přerušovaný vprostřed věty. Asi když ji vyrušil lupič dole v kuchyni.

„Dovedla byste mi to přeložit?“

Přikývla jsem.

„Milá Blanko,“ překládala jsem pomalu, „dlužím Ti vysvětlení, a když jsi mě nechtěla vyslechnout po telefonu, tak Ti píšu. Ať jsem jaká jsem, kamarádkám takové věci nedělám, abych jim přebírala manžele. Tvůj –“ zarazila jsem se, protože jsem si všimla, co bylo v dopise kousek dál. Ale pokračovala jsem: „Tvůj Kulhavej není můj kulhavej. – Totiž,“ obrátila jsem se na inspektora, „Blanka se příjmením jmenuje Kulhavý. Ale to druhé kulhavý je napsáno s malým k. A – ono to příjmení znamená někoho, kdo napadá na nohu. Takže asi tím naráží na někoho, kdo skutečná kulhá. Jedině jestli to není překlep. Nejenom že se jmenuje Kulhavý, ale že –“ odmlčela jsem se. Je to překlep? Anebo měla na mysli Petrova bráchu Pavla? To je přece nebich přímo ukázkový. Vzhledla jsem k inspektorovi, nad nehybným knírkem měl ty divné oči, možná ne divné. A rozhodla jsem se náhle, že mu neřeknu nic, nač se mne přímo nezeptá. Četla jsem to v nějaké detektivce, že se to tak má dělat. Honem jsem pokračovala ve čtení: „Petrovi, pokud jde o mne, můžeš věřit, nic jsme spolu neměli, jenom jsme byli kámoši a on mi taky někdy dělal vrbu, protože – A tady dopis končí,“ řekla jsem.

Blanku Kulhavou nejspíš volala jako jednu z prvních. A ta jí práskla telefonem. Proto se rozhodla napsat jí vysvětlující dopis a šla nahoru k Tonyho stroji.

Pohlédla jsem na druhý papír. „Tady má jména a čísla známých, jak jsem jí je diktovala.“

Inspektor si prohlížel papír a potom vytáhl něco z kapsy. Byl to svazek bankovek. Takže co ukradl pejsek, byly peníze! Zeptal se:

„To je vaše?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Leželo to pod stolem.“

Bylo to devět set sedmdesát dolarů v bankovkách různých denominací. Podivila jsem se. Kde by se tu vzalo tolik peněz v hotovosti? Byly Veroničiny? Kde ta by je vzala? A že by se je odvážila provézt, když se bojí zapsat si adresy do zápisníčku? A proč je neměla v kabelce? Ta ležela na gauči v obýváku.

Zazvonil telefon. Inspektor jej zvedl, chvíli poslouchal a předal mi ho. Marta! Úplně jsem na ni zapomněla! Řekla jsem jí, že se tu něco stalo, ať hned přijede.

„Marta. Moje zaměstnankyně,“ vysvětlila jsem inspektorovi. „Bydlí zatím u nás, než si najde byt. Bude tu za půl hodiny. Někdo ji svez.“

Od okna zavolal na inspektora jeden z jeho týmu, co snímal otisky prstů. Prohlížel si to tam, dokonce lupou. Inspektor k němu odešel a něco si šeptali. Zmocnila se mě zvědavost. Všimnou si, čeho jsem si všimla já?

Přistoupila jsem k nim a zeptala se:

„Tudy sem vlezl?“

Bylo mi trochu trapně, jestli si o mně nepomyslí, jak se můžu ptát tak hloupě. Ale proč by mi na tom mělo záležet, co si o mně pomyslí? Nejsem detektiv.

„Snad,“ řekl ten člověk. Snímač otisků sebou překvapeně cuknul, a inspektor mě požádal, abych šla s ním prohlédnout dům a řekla mu, jestli se kromě těch šperků ještě něco ztratilo. Pustil mě napřed a stoupal za mnou po schodech. Díval se mi na nohy, no, jak by ne. Nohy taky jsou jednou z mých předností. Prošli jsme poschodí, pokoj po pokoji, dávala jsem si schválně záležet s prohlídkou, ačkoliv na první pohled byl všude na prostý pořádek, obrazy na stěnách, v koupelně všechny moje šminky, nic se neztratilo. Sem lupič nevlezl. Ale věděla jsem, že ten člověk za mnou se na mě pořád kouká.

„Nic,“ řekla jsem jakoby chladně. Zase mě pustil napřed,

šla jsem ze schodů a tam už na mě čekala Lucka s pejskem. Lucka se mi vrhla do náručí a pejsek na mě skákal jako pomínutý. Vedle nich stála Marta s Nikolkou. Holčičky se okamžitě začaly o pejska přetahovat, Marta se rozhlédla po obývacíku a pravila jenom „No těbuch!“ a sedla si ke mně na gauč. V obývacíku se pohyboval fotograf, cvakal spouští a technik snímal otisky prstů. Podívala jsem se dveřmi do kuchyně, abych se ubezpečila, že jsem viděla dobře. Na zemi se válely střepy z rozbitého postranního okna a posuvné dveře do zahrádky, z níž se dá vyjít na příjezdovou cestu do garáže za domem, byly otevřené. Pod rozbitým oknem byl stojan s květinami. Stály tam jakoby nic pěkné africké fialky a po stranách už dosti povyroslá popínavá ivy, z níž jsem doufala jednou mít přírodní záclonu. Přece si toho musel všimnout.

Nebo ne?

Ukázal pouze na dveře a pravil:

„Měli byste si pořídit pořádné zámky, které se dají i zevnitř odemknout jenom klíčem.“

Nojo, napadlo mě, co když ale ten ničema klíč měl a přišel domovními dveřmi. Pak by nám takový zámek nebyl stejně nic platný. Ale nahlas jsem nic neřekla, nechala jsem inspektora přemýšlet.

Byla jsem unavená. Dívala jsem se rozbitým oknem ven. Světla policejních aut se pořád blikavě odrážela od stěny sousedního domu. Už jsem si jenom přála, aby policie odešla a já mohla uložit Lucinku do postele.

Slyšela jsem Martu vedle sebe:

„Já na vás furt čekala na Masaryktownu, Nikola se nemohla dočkat Lucky a byly jsme strašně nervózní, jestli se vám něco nestalo.“

Prohlédla si mě od paty k hlavě a pravila:

„Ale moc ti toho neukradli, že ne? Ještě štěstí, že sis to vzala na sebe.“

„Jo. To bylo opravdu štěstí.“

Marta zmlkla a přistoupil k nám inspektor.

„Mám pro vás pár otázek,“ oslovil Martu. „Co jste dnes dělala a kde jste byla.“

Marta mu to pověděla, velice detailně, a přitom na něho dělala voči, jako je dělá vždycky na každého chlapa. Na kdejakého dodavatele, pošťáka, salesmana. Taky mluví tělem. Říká se tomu *body language*. Na Masaryktownu tomu ale jednou někdo řekl „kozy lengvič“.

Když skončila, inspektor zavolal Nikolku, změnil hlas a začal přívětivě:

„Jak se ti líbilo v zoo?“

„Byly tam opice a sloni,“ odpověděla Nikolka bez nadšení.

„A ze zoo jste šly kam?“

„Ke strejdovi Jirkovi,“ oživila. „Já jsem se směla dívat na televizi.“

„Ano? A na co ses dívala?“

„Na *Flintstones*, ale to mě nebavilo, tak jsem se dívala na *Don't Go Naked*.“

„A maminka se strejdou se dívali taky?“

„Ne, oni šli vedle.“

Detektiv nehnul brvou, ale neznatelně hnul knírkem.

„A pak?“

„Pak nás strejda odvez na Masaryktown, a já jsem se topila.“

„Ale neutopila ses, co?“

Tony se vrátil až v půl druhé, a když promluvil s inspektorem a inspektor se konečně odporoučel, Tony mi vysvětlil, kde se u nás vzalo štěně.

„Chudák Lucka, myslí si, že jsme jí ho koupili. Bude zklamaná.“

Spát jsme šli dlouho po druhé v noci. Co říkám „spát“. Leželi jsme a snažili se usnout. Lucinku jsem si vzala k sobě pod deku i s pejskem. Než usnula, dala mi pusu:

„Maminko, děkuju ti za to štěňátko. Ono nás teď ohlídá.“

Zatím jsem ji při tom nechala. Tony vedle mě klidně oddychoval, vzal si prášek na spaní, vražda nevražda, všechno přenechal policii. Já jsem usnout nemohla. Promítala jsem si dnešní

Toto je pouze náhled elektronické knihy.
Zakoupení její plné verze je možné v
elektronickém obchodě společnosti eReading.